

Interpellation till Moa Brydsten, för- och grundskolenämndens ordförande
2018-02-14

Bibliotekarier ökar elevernas läsförmåga och digitala kompetens

På skolor där det finns fackutbildade bibliotekarier läser eleverna mer och presterar bättre, visar forskning. I Umeå kommun saknar många grundskolor bemanning med fackutbildade bibliotekarier.

Umeå kommuns gymnasiebibliotek är alla välutrustade vad gäller media och teknik och har fackutbildade bibliotekarier. Däremot varierar nivån på skolbiblioteksverksamheten inom grundskolan. Skolor med högstadieverksamhet har tillgång till 0,5 utbildade bibliotekarier per skola. Några av låg- och mellanstadieskolorna har tillgång till biblioteksutbildad personal, men det stora flertalet har det inte.

Enligt nuvarande skollag (2 kap 36§) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek. I den reviderade läroplanen som börjar gälla den 1 juli 2018, förtydligas skolbibliotekens pedagogiska uppdrag: ”Skolbibliotekens verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens”.

En forsknings- och kunskapsöversikt från Kungliga biblioteket, ”Skolbibliotekens roll för elevers lärande”, år 2010–2015, visar att kvalificerad bemanning är central för Skolbibliotekens effekt på elevernas lärande och prestationer. Samverkan mellan utbildade bibliotekarier och skolans lärare är en avgörande framgångsfaktor. Eleverna läser mer både i skolan och på fritiden och de blir bättre på informationssökning och källkritiskt tänkande med utbildade bibliotekarier på plats.

Erik Fichtelius som är samordnare för en Nationell biblioteksstrategi, skriver i förordet till forskningsrapporten: ”För att skolbiblioteket ska bidra till elevernas språkutveckling, läsförmåga och lärande av informationskompetens, krävs väsentlig samverkan mellan skolbibliotekarierna och lärarna, en utbildad bibliotekarie, att skolbiblioteket har legitimitet i skolan och stöd från skolledningen, att det finns relevanta digitala och fysiska resurser, att lokalen är ändamålsenlig utifrån olika elevgruppers behov och så vidare. Om dessa förutsättningar existerar ger skolbiblioteket substantiella avtryck i elevernas lärande.”

Om inte grundskolorna i Umeå kommun får en förstärkt bemanning med utbildade bibliotekarier, kommer våra elever inte att få tillgång till en fackutbildad bibliotekaries kompetens, vilket är ett viktigt komplement till lärarnas ämneskunskap, i synnerhet när det kommer till källkritik och medie- och informationskunskap. Eftersom samverkan mellan utbildade bibliotekarier och skolans lärare är en avgörande framgångsfaktor, är det nödvändigt att utöka antalet utbildade bibliotekarier.

Regeringen har avsatt 30 mkr per år för att öka skolbibliotekens bemanning (SFS 2016:370), Umeå kommun har tyvärr inte ansökt om bidrag till kostnader för personalförstärkning för att utöka personalnärvaron i skolbiblioteken med utbildad personal.

Frågor till För- och grundskolenämndens ordförande Moa Brydsten:

- 1) Ställer sig ordförande positiv till att ansöka om medel för personalförstärkning för att utöka personalnärvaron i grundskolebiblioteken med utbildad personal inför läsåret 2018/19?
- 2) Ställer sig ordförande positiv till att genomföra en kartläggning av grundskolornas biblioteksverksamhet avseende personalbemanning, personalens kompetens och utbildning, tillgänglighet, öppethållande, service samt omfattningen av bibliotekariers och lärares samverkan för att stärka det pedagogiska uppdraget, med syfte att utveckla och skapa en likvärdighet i Umeå kommuns grundskolor?
- 3) Kommer ordförande att agera aktivt för att alla grundskoleelever ska ha tillgång till skolbibliotek med fackutbildade bibliotekarier?

Umeå 2018-02-14

Elisabeth Zachrisson (v)